

приживленість їх у саді. Що є важливим для саджанців кісточкових порід, які утворюють за зальноприйнятою технологією міцні скелетні корені на глибині 40-50 см, з малим галуженням, які підрізаються під час викопування.

Література

1. Тодорова Л.В., Малюк Т.В., Федосова А.О. Аналіз особливостей змін гідротермічних умов південного регіону України. Матер. Міжнар. наук.-практ. форум «Сучасні наукові дослідження на шляху до євроінтеграції», Мелітополь, ТДАТУ ім. Дмитра Моторного, 21-22 червня 2019 року. Мелітополь: ТДАТУ ім. Дмитра Моторного, 2019. С. 178-181.
2. Кондратенко П.В., Силаева А.М., Тороп В.В. Влияние арболина на ветвление, развитие и продуктивность яблони. *Садоводство и виноградарство*. 2008. №3. С. 14-16.
3. Basak A. *Regulatory wzrostu w matecznikach, szkolkach i mlodych sadach*. Kraków: Plantpress, 2009.
4. Технология выращивания саженцев плодовых культур на юге степной зоны Украины в условиях орошения: рекомендации ИОС УААН; отв. за вып. Р.К. Василенко. Мелітополь, 1992. С. 28-29.

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ СТРУКТУРИ СУЧАСНОГО ПЛОДОВОГО РОЗСАДНИКА

Нінова Г.В., к.с.г.н.

*Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь
e-mail: stepina557@gmail.com*

Складна структура спеціалізованих плодкових розсадників є першими провідниками досягнень науково-дослідних установ та передового практичного досвіду господарств.

В сучасних умовах в розсадниках виробники саджанців часто застосовують загальноприйняті схеми садіння підщеп, маточно-сортових садів. Ринкові відносини вимагають раціонального використання земельного фонду. Тому питання використання оптимальних схем для отримання більшої кількості стандартних саджанців є важливим та актуальним.

Серед заходів з розвитку плодового розсадництва, поряд з укріпленням матеріально-технічної бази отрасли широким впровадженням досягнень науки, техніки та передового досвіду, велике значення має створення такої виробничої

структури плодового розсадника, яка забезпечить впровадження прогресивних технологій з замкнутим циклом вирощування насіння та підщеп до випуску готових елітних стандартних саджанців.

Для прискореного розмноження конкурентоспроможних сортів плодкових культур в потрібному обсязі та співвідношенні, виробництві здорового садивного матеріалу і гарантованому збереженні сортових ознак, розсадникам необхідно мати свої інтенсивні елітні маточно-живцеві насадження. В умовах ринкових відносин моральне старіння сортів, зміна конструкцій насаджень, розвиток фермерського, присадибного і дачного плідництва вимагають від розсадників значного збільшення обсягів вирощування саджанців потрібних плодкових культур з урахуванням сучасних вимог.

У господарствах на один гектар чергового (першого) поля розсадника приходить 2,1 га маточно-сортового (живцевого) саду, 1,2 га маточника клонових підщеп, 0,5 шкільки сіянців і лише 0,14 га маточно-насіневих садів. Таке співвідношення компонентів плодового розсадника не дозволяє розсадницьким господарствам забезпечити вирощування плодкових саджанців без завозу з інших господарств та держав плодового насіння та іншої розсадницької продукції.

Вирішенню цієї проблеми в значній мірі сприяє вдосконалення виробничої структури плодового розсадника. З метою вирішення завдань з договорів вирощування посадкового матеріалу, спочатку визначається площа поля окулянтів та поля вирощування однорічок (першого та другого полів) в цілому. Співвідношення та розмір інших необхідних компонентів плодового розсадника визначають з урахуванням виду плодової культури, величини чергового поля, виходу продукції що планується за інтенсивними технологіями з відповідних складових підрозділів розсадника, який забезпечує перше поле необхідним матеріалом.

З урахуванням наведеного визначається оптимальна структура сучасного інтенсивного плодового розсадника: питома вага площі маточника клонових підщеп у загальній площі розсадника складає - 15,8% (проти 20,0% у традиційному розсаднику), шкільці сіянців - 4,3 (7%), маточно-насіневого саду - 9,1 (2,3%), маточно-сортового (живцевого) саду - 9,8 (35,0%), поля вирощування саджанців – 61,0 (35,0%).

Якісне покращення виробничої структури плодового розсадника є результатом впровадження інтенсивних технологій, що дозволяє збільшити вихід різного виду посадкового матеріалу з одиниці площі у 2-6 разів.

Таким чином, скоротились площі, які необхідні для вирощування підщеп та живців прищепи. Вагомо збільшилась частина площ під поле вирощування саджанців. Збільшуються площі під маточно - насінневим садом, що дозволить розсадницьким господарствам відмовитись від завозу насіння з інших регіонів. В результаті площа розсадника з оптимальним співвідношенням складових частин скорочується у порівнянні з площею традиційного розсадника більше ніж на 40%.